

1. Sündinud Viljandimaal 1889. Eesti riigiametnik ja üks eesti sõjaväe loojatest. Oli Eestimaa Päästmise Komitee käsundusohvitser ja saatis ka Petrogradi telegrammi Eesti iseseisvaks kuulutamise kohta. Novembrist 1918 kuni novembrini 1919 oli Ajutise Valitsuse asjadevalitseja. 1920-1923 töötas Riigikassa peavalitsuse juhataja ametikohal. 1923-1940 oli Riigi Trükikoja juhataja. Kes? Sama perenimega tegelane figureerib Oskar Lutsu „Kevades“, Otepää lähedal asub sarnase nimega tuntud koht.
2. Küsitav jõgi asub Aafrikas Etioopia lõunaosas. Algab Shewa mägedest, voolab lõunasse ja suubub Keenia piiri lähedal Turkana järve. Jõe pikkus on 760 km. Suure languse tõttu on jõgi kiirevooluline, sellel asub mitu juga. Jõe org alamjooksul kuulub UNESCO maailmapärandi nimistusse. Jõe kallastel Mago rahvusparki lõunaservas elava mursi hõimu naised on tuntud maailmas oma suurte alahuuleplaatide tõttu. Jõeale on rajamisel suured hüdroelektrijaamad, mis riikidevahelisi suhteid pingestavad. Mis jõgi?
3. See 1982 sündinud tegus Eesti trummar on mänginud paljudes koosseisudes alates Laulukarusselli saateansamblist kuni Lenna Kuurma bändini. Oma esimese albumini "Remember" endanimelise trioga jõudis ta alles 2017. Sama plaat pälvis selleaastasel muusikaauhindade galal aasta jazzplaadi auhinna. Lisaks muusikutööle on ka aktiivne muusikaelu edendaja - ta on jazzbaari Philly Joe's omanik ning avab sellest aastast klubi ka New Yorgis. Laiemale avalikkusele on ta tuntud veel telesaate „Värvimuusika“ saatejuhina. Kes?
4. Firma on tuntuks saanud kõrgtehnoloogiliste pakirobotite tootmisega. Eelmise aasta käive oli üle 10 miljoni euro ning tegutsetakse 8 riigis. Muuhulgas on firma partneriteks sellised suurettevõtted nagu Walmart ja Asda. Firma asutajad ja omanikud Arno Kütt ja Peep Kulla valiti 2017 Äripäeva aasta tipptegijateks. Mis firma?
5. Kes on pildil olev laskesuusataja? Medaleid jagus talle ka viimastelt talimängudelt.

6. Atlandi ookeanis laialt levinud kala. Teda esineb ka Vahemeres ja Vaikse ookeani idaosas. Kala keha on pikk ja lintjas ning võib merest välja tõstmisel pooleks murduda. Seljauime esimesed pikad uimekiired moodustavad liigile omase iseloomuliku kroonitaolise peaehte. Toitub koorikloomadest, väikestest kaladest ja peajalgsetest. Kantud Guinnessi rekordite raamatusse kui maailma pikim luukala. Kaubanduslik väärtus väike, värskena siiski teda müüakse. Toiduks tarvitatakse praetuna või küpsetatuna sütel. Mis kala?
7. Sündis 1909 New Brightonis jõuka ettevõtja pojana. 17-aastasena läks laevale laevapoisiks. Saadud kogemuste põhjal kirjutas oma esimese romaani „Sügavsinine meri“. Tema kuulsaim teos on autobiograafiline romaan „Vulkaani jalamil“, mis räägib end surnuks joova mehe viimasest kaheteistkümnest elutunnist. John Huston on 1984 ka raamatu põhjal filmi teinud. Kirjanik suri 1957 unerohutute üledoosist. Kes? Sama perekonnanime kannab 2016 olümpiavõitjaks tulnud Toronto Raptorsi korvpallur.
8. M. J. Eisen kirjeldab, et see koht asub Saaremaal ning seal käivad loksbergil käijad söömas, joomas ja pidutsemas. Eesti keelde on selle koha nimetus tulnud otsetõlkena saksa keelest ning keskaegsetes lauludes mõeldi selle all põhjas asuvat Jäämerd või surnute merd. Merel pidutsejate omavaheline mõõgavõitlus paistab maa peale virmalistena. Selle nimega veekogu on Saaremaal ka praegu olemas, samuti on sellanimeline tants Eduard Tubina balletis „Kratt“. Mis nime kannab see müütiline veekogu?
9. Sündinud 1945 Leyte saarel poliitiku ja õpetajanna perekonnas. Alustas oma kodulinnas Davaos 1977 tööd juristina, 1988 sai temast samas linnapea. Tema üle 20 aastase võimuloleku ajal sai Davao linnast kiire arengu ja turvalisuse sümbol. Võitluses kuritegevusega lõi ta nn. surmaeskadronide võrgu, tappes massiliselt kuriteos kahtlustatavaid ilma mingi kohtuta. 2016 juunis valiti karm mees Filipiinide presidendiks. Presidendina on ta jätkanud kuritegevusega võitluses sama joont, surmasalkade poolt tapetute hulk riigis ulatub tuhandetesse. Kogunud tuntust ka oma terava keele ja ekstsentrilise käitumisega. Kes?
10. Seda Harjumaal asuvat mõisat on esmamainitud 1453. Meieni säilinud mõisahoone ehitati von Tiesenhausenite poolt 18.-19. sajandi vahetusel. 20. sajandi algul liideti sellega idapoolses otsas uus massiivne kahekorruseline osa. Peahoonest ida pool asub maaliline tiik. Mõisakompleks müüdi eravaldusse 1990ndate aastate lõpul. Sellele järgnesid nii peahoone, kõrvalhoonete kui ka pargi põhjalikud renoveerimistööd. Mõis toimib konverentsikeskusena ning pidulike ürituste pidamise kohana. Mõisa peahoone on seriaali „Litsid“ tegevuspaik.

Mis mõis?

11. See kanal asub Rohuküla-Heltermaa laevateel. Lääne-idasuunaline kanal on 2,5 km pikk, 60-65 meetrit lai ja 5 meetrit sügav. Kanalist põhja pool asub Väinameres väike samanimeline saar. Saarel asub valge betoonist tuletorn. Kanali ja saarega sama nime kannab ka üks Herman Sergo jutustus. Mis kanal?
12. Küsitav linn asub Weseri jõe ääres. Linnas peetakse Saksamaa üht vanimat ja suuremat Freimarkti laata. Linna raekoja kõrval asub vabadussümbol Rolandi kuju. Raekoja platsil jalutajaid peibutab ka bareljeef Valgusekandja, mis valminud juba 1936 ülistamaks Führeri võite pimedusejõudude üle. Siinse kuulsa raekeldri fantaasiad valas kirjanduslikku vormi William Hauff. Linnas asub ka Bundesliga jalgpalliklubi. Mis linn?
13. See Põhjataevas asuv tähtkuju on oma nime saanud Ptolemaios III naiselt, olles praktiliselt ainus teadaolev tähtkuju, mis nimetatud reaalselt elanud isiku järgi. Teda on peetud eraldi tähtkujuks hellenismi ajastust saadik. Kindla koha tähtkujude seas saavutas alates Tycho Brahe 1602. aasta taevaatlasest. Tähtkujus ei ole heledaid tähti, heledaim täht on Beta Comae, mis asub 30 valgusaasta kaugusel. Tähtkujus asub palju galaktikaid, sinna jääb osa Neitsi galaktikaparvest. Tähtkuju on meile hästi nähtav hilistalvel ja kevadel. Mis nime see tähtkuju kannab?
14. Küsitava pilli eeskujuks oli tõenäoliselt poognaga mängitav lüüra. Sellist sorti pillid olid laialt levinud Briti saartel juba 1000 aastat tagasi. Eestisse tuli pill eeldatavalt 13.–14. sajandil siia ümber asunud rootslaste vahendusel. Selle korpuse moodustab nelinurkne kõlakast, millele on ülemises osas liidetud nelinurkne raam. Raami ja kõlakasti külge on kinnitatud kolm-neli keelt. Keelematerjaliks on hobusejõhvid või loomasooled, tänapäeval kasutatakse vahel ka traatkeeli. Poognaks on hobusejõhvidega vibu. Praegusel ajal on pill üha popim, näiteks on suure populaarsuse saanud seda pilli mängiv duo Puuluup. Mis pill?
15. See 1860 sündinud tuntud *art nouveau* kunstnik liitis oma loomingus kokku kaunid naistefiguurid, loodusemotiivid ja voogava kalligraafia. Teenis hästi teatriplakatitega, kujundas tapeete, tootepakendeid, ehteid. Pärast Esimest maailmasõda kujundas oma riigi rahatähti ja postmarke. Lõi 20 hiiglaslikust maalist koosneva piltjutustuse sarja oma rahvuse ajaloost. Arreteeriti Gestapo poolt mitmel korral, suri kopsupõletikku 1939. aastal. Kes?

16. See vanaaja riik asus Väike-Aasia loodeosas. Selle asustasid 12. sajandil eKr Balkanilt tulnud hõimud. Riigi, mille pealinn oli Gordion, õitseag langes 8. sajandisse eKr. Sajand hiljem purustasid riigi kimmerlased. Hiljem langesid riigi alad juba Pärsia ja Rooma võimu alla. Sealsest kultuurist on säilinud monumentaalseid kaljuhaudu. Usundis oli keskne Kybele ja Attise kultus. Riigi aladel Hierapolise linnas asus templikompleks, mille sees olevat koobast peeti väravaks allilma. Kõik koopasse lastud loomad surid seal kohe. Riigi nimega seostub ka teatud diatooniline helilaad. Mis riik?
17. Ta on eesti kirjandusteadlane, kolumnist ja raamatute koostaja, kirjandusliku rühmituse 14 NÜ liige. Oli 2005-2016 Tammsaare muuseumi juhataja ning alates 2017 on Tallinna Kirjanduskeskuse direktor. Lõpetas Tallinna Pedagoogikaülikooli eesti filoloogia erialal ning kaitses 2011. aastal doktorikraadi teemal "Irratsionaalsuse poeetika A. H. Tammsaare loomingus". Doktoritöö täiendatud ja laiemale lugejale mõeldud versioon ilmus ka raamatuna. Küsitava kaksikvend on tuntud poliitikuna, vanaisa oli skulptor. Kes?
18. Küsitav jalgpallur sündis 1992 Andaluusias. Profikarjääri alustas Valencias. Hetkel esindab Madridi Reali jalgpalliklubi, valiti hooajal 2016-2017 klubi parimaks mängijaks. Mees kuulub ka Hispaania rahvuskoondisse. Lõi mullu Hispaania koondises 5 väravat, need kõik MM-valikmängudes ja neist 3 põhikonkurendi Itaalia väravavõrku. Millise mängijanime all meest tuntakse?
19. See film linastus 1982 ning on tänaseks pälvinud kultusfilmi staatuse. Tegevus toimub aastal 2019 ning filmis tegutsevad tehisinimesed, keda toodetakse raskemate tööde tarvis. Filmi vallandav sündmus ongi grupi tehisinimeste põgenemine tagasi planeedile Maa ning neid jahib endine politseinik Rick Deckard. Film on mitmeid kordi hääletatud läbi aegade parimaks ulmefilmiks, ta on mõjutanud nii küberpungi liikumist kui ka paljusid arvutimänge ning videosid. Filmi režissöör oli Ridley Scott, peaosas Harrison Ford. Mis film?
20. Näete pildil Eestiski lemmikloomana populaarsust koguvat tegelast. Tema lemmiksöögiks on puu- ja juurviljad ning elusad sitikad. Sobib ka kana, kartul ja muna. Teeb kuni 40 meetriseid hüppeid, seega puuris teda hoida ei tohiks. Loomakese päris kodu asub Austraalias. Mis loom?

21. See on ehtekunstirühmitus, mille moodustavad kunagised kursusevennad Hans-Otto Ojaste ja Urmas Lüüs. Koos on nad teinud mitu intrigeerivat manifestilaadset näitust ning põnevaid installatsioone, osutades nii eetikale kui ka apokalüptilistele meeleoludele. Nende esimene suurem projekt oli Varjend 2415A 2012. aastal. Nad ehitasid reaalselt funktsioneeriva tuumavarjendi ja löid ehtekollektsiooni, mille iga ese oli praktilise funktsiooniga aitamaks sõda ja sellejärgset katastroofi üle elada. Rühmitus kannab sama nime ühe tuntud Eesti meediapersooniga. Mis nime?
22. Selle saare algupärane nimi oli K'gari, mis pärismaalaste keeles tähendas paradiisi. Praegune nimi tuleb Inglise laevakapteni ja tema abikaasa perekonnanimest. 1836 sõitis saare lähedal karile nende laev "Stirling Castle". Meeskond pääses saarele, kuid enamik neist suri peagi. Ellu jäi kapteni abikaasa, kes elas pärismaalaste seas enne päästmist 6 aastat. Saar on kantud UNESCO maailmapärandi nimistusse kui maailma kõige suurem liivasaar. Saare pindala on 1840 km², elanike arv on ca 200. Mis saar?
23. Eestlased on tuntud oma krimikirjanduse lembuse poolest. Küsime tänagi ühte krimikirjanikku. Ta on sündinud 1954 ning hakkas kirjutama elades koos abikaasaga üksikul saarel, kus nad töötasid saarevahtidena. Tema raamatutes on erinevaid peategelasi - inspektor Palmer-Jones, inspektor Ramsay, Jimmy Perez ja Vera Stanhope. Viimatimainitud on valminud ka hiljuti ETV-s näidatud seriaal "Vera". Eesti keelde on tal tõlgitud kolm raamatut Shetlandi-seeriast: "Ronkmust", "Valged ööd" ja "Punased luud". Kes?
24. See on Eesti energiakontsern, mille põhitegevuseks on elektri ja soojustootmine ning kaugkütte teenuse osutamine. Ettevõtte tegutseb kaheksas linnas üle Eesti, andes tööd ligi 300 inimesele. Kuulub täielikult Eesti kapitalile, kontserni suuromanik on Kristjan Rahu. Toetab Eesti sporti, haridust ja kultuuri. Ettevõtte on Eesti korvpalli rahvusmeeskonna ning Tallinna Linnateatri peamisi toetajaid. Mis nime kontsern kannab?
25. Kes on pildil olev filminäitleja?

26. See puu on levinud Aafrikas, kasvuala ulatub Eritreast LAV-i põhjaosani. Kasvab ka Indias, eriti Lääne-Bengalis. Eelistab kasvada märgalade juures. Sirgub kuni 20 meetri kõrguseks, võra laius on 6–9 meetrit. Lehed on kuni 15 cm pikad, siledad. Õied on punased kahehuulelised, pika korallpunase torukesega keskel. Õied puhkevad õhtul ja õitsevad öösel. Viljad ripuvad vädiga puu küljes, on 30–100 cm pikad ja kaaluvad 5–10 kg. Viljadest toituvad paljud loomad, näiteks elefantid, kaelkirjakud, jõehobud, ahvid, okassead. Mis puu?
27. Ta sündis 1871 Virumaal Porkuni mõisa aedniku pojana. Aastail 1881- 1891 oli Saksa teatris koorilaulja ja näitleja. Õppis vahepeal põllumajandust ja metsandust ja 1901-1903 töötas Venemaal mõisavalitsejana. 1906. aastast alates pühendus täielikult teatritööle. Kuulus Estonia teatri juhtivate tegelaste hulka. Lõi hulgaliselt väljapaistvaid rolle, oli eriti meisterlik vanade elumeeste kehastajana. Näitlejatöö kõrval tegutses ka ajakirjanikuna, toimetas teatralast ajakirja „Näitelava“. Kirjutanud kurbmängu „Tasuja“, avaldanud novelle, jutustusi, luuletusi, naljandeid ja kupleesid. Estonia teatril on ta tõlkinud üle neljakümne opereti teksti. Kirjutanud ka laulutekste, neist tuntuim „Paula sul on poisipea“. Elu lõpuaastatel hakkas tegelema astroloogiaga. Kes?
28. Rio de Janeiro suveolümpiamängudel osalesid esimest korda iseseisva võistkonnana Kosovo ja Lõuna-Sudaani sportlased. Lõuna-Sudaani atleedid jäid medalitest kaugele, kuid Kosovo avas esimesel katsel kohe medaliarve. Kosovo olümpiaajalugu tegi Majlinda Kelmendi. Mis alal ja mis värvi medali ta saavutas?

29. Kes on kunstnik?
30. Kuulete lugu “Mäng”, sõnade autoriks on Leelo Tungal. Kes on helilooja? Vihjeks võib öelda, et küsitav oli aastatel 1964-67 ning 1975-80 TRK levimuusikaajaloo ning orkestratsiooniõppejõud.

31. Päästekomitee kuulsast kolmikust on viimasel ajal palju juttu olnud. Vähem on mainitud aga meest, kes samuti 1918. aasta ajaloolistes sündmustes osales. Küsitav oli Maanõukogu liige ning aitas 22.-23. veebruaril Päästekomitee liikmetele transporti ning kaitsesalka organiseerida. Hiljem osales ta Vabadussõjas ning oli tegev kirjastajana - pani aluse lehele "Vaba maa", kuulus 1920.-1930. aastail mitme kirjastusühingu ja ajalehe asutajate ja väljaandjate hulka (Rahvaülikool, Bibliofiil, Esmaspäev, Ronk). Põgenes 1944 läände, suri 1950 Torontos. Kes?
32. See järv asub Venemaa ja Hiina piiril samanimelisel looduskaitsealal. Tegemist on Kaug-Ida ühe suurima siseveekoguga, mille pindala on 4070 ruutkilomeetrit. Järv on väga kalarikas. Iseloomulikud liigid on sasaan, pakslaup, valgeamuur, madupea ja mongoli roosärg. Keskajal jõudsid siit kalad isegi Hiina keisri lauale. Järves elab haruldane hiina kilpkonn. Järve ääres on toimunud Akira Kurosawa linatööstuse „Dersu Uzala“ võtted. Mis järv?
33. Tegemist on 1923 Inglismaal sündinud füüsiku ja matemaatikuga. 1943 asus küsitav tööle RAF-i, tegeledes meetodite loomisega tabamaks paremini sõjalennukite poolt sihtmärke. Pärast maailmasõda töötas peamiselt USA-s erinevate projektide kallal, olles ka USA valitsusele salajastes tehnoloogiaküsimustes nõuandva organisatsiooni JASON liige. Tuntud on tema nime kandev sfäär, mis leidnud teadusulmekirjanduses rohket kasutamist. Tema tütar Esther on tehnoloogiamaailma üks mõjukamaid naisi. Küsitava perenime kannab ka kraater Kuul ja inglise elektritarvete firma. Kes?
34. See juust on nime saanud Milano-lähedase piirkonna järgi, kus seda juustu on sellisel kujul valmistatud 11. sajandist alates. Tegemist on sinihallitusjuustuga, mida valmistatakse lehmapiimast. Juustu rasvasisaldus on 25-30%, ta küpseb 3-4 kuud. Vastavalt küpsusastmele eristatakse kahte peamist sorti - Dolce ja Piccante. Seda süüakse nii iseseisvalt kui pastaroogadega, samuti kuulub ta tüüpilise Itaalia nelja juustu pizza koostisesse. Mis juust?
35. Ta on sündinud 8. juulil 1980. Lõpetanud 2003 TÜ inglise keele ja kirjanduse alal ning Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia 2009 magistrikraadiga ooperilaulu erialal. Saanud 2011 Kristallkingakese auhinna. Aastast 2010 Vanemuise teatri ooperisolist. Tänavu on ennast tõestanud ka näitlejana, mängides kaasa seriaalis „Litsid“. Tema abikaasa on samuti Vanemuise teatri lavastaja ja näitleja. Kes?

36. See lahing lõpetas Teise Puunia sõja ning leidis aset 202 eKr. Rooma väejuht oli Publius Cornelius Scipio Vanem, temaga liitusid Numiidia väed Massinissa juhatusel. Kartaagolasi juhtis legendaarne Hannibal. Kartaago väed oli suuremad, lisaks jalaväele ja ratsaväele oli neil kasutada ka 80 sõjalevanti. Roomlased suutsid siiski strateegiliselt paremini võidelda ning kartaagolased purustati täielikult. Seda lahingut on peetud ka Rooma impeeriumi tõusu alguseks. Mis lahing?
37. See võrkpallur on sündinud 1993 Põlvas. Võrkpalli mängimist alustas Orava põhikoolis, hiljem siirdus Audentese Spordikooli. Peale klubikarjääri Tallinna Selveris on mänginud nii Saksamaal, Itaalias kui Prantsusmaal. Tulnud Eesti meeskonnaga 2016 Euroopa Liiga võitjaks, kannab rahvuskoondises särgil mängijanumbrit 19. Kes?
38. See kirjanik, sündinud 1981, on olnud kõikide oma raamatutega sünnimaa raamatuedetabelite tipus. Eesti keelde on tõlgitud kaks raamatut “Mees nimega Ove” ja “Vanaema saatis mind ütlema, et ta palub vabandust”. Esimesest on tehtud ka filmiversioon, kus peategelast, pahurat härrat Ovet mängib Rolf Lassgård. Kirjaniku uuematest teostest on edukas olnud “Beartown”, millest peaks peagi valmima ka TV-versioon. Kirjanikuga väga sarnast nime kannab ka üks Torino olümpia hokikulla omanik. Kes?
39. Nii nimetatakse traditsioonilist tammevaadis küpsenud rukkiviina. Tänapäeval valmistatakse parimast rukkist ja lastakse küpseda tammevaatides 5-10 aastat. Lisatakse hiljem veini või brändit, et jook saaks magusam ning maitsebuketti lisanduvad veel laimiõied, piri – ja õunapuulehed. Kuldpruuni värvusega jook on eriti populaarne Poolas ja Leedus. Mis jook?
40. Pildil nähtav seen kasvab juulist novembrini okas- ja segametsades. Tihti esineb massiliselt koos. Kübar lehterjas, pruunikat värvi. Jalg silindriline, seest õõnes, kollakat värvi ja sitkelt vetruv. Hea söögiseen. Väga hinnatud meie põhjanaabrite, soomlaste poolt ning tasapisi kogub populaarsust ka Eestimaal. Sugulus ühe tuntud eesti seenega sisaldub juba tema nimes. Mis seen?

41. See linn asub Gruusia lääneosas ja on suuruselt Gruusia kolmas linn. Linna nimi on tuletud gruusia keelest sõnast “kivine”. Esimesed teated linnast pärinevad 6.-2. Sajandist eKr, mil ta oli Kolchise riigi keskus. Mitmed ajaloolased usuvad, et linn oli argonautide lõppsihtkohaks. Linn on olnud Gruusia riigi pealinn 978-1122 ja Imerethi kuningriigi pealinn 15.-19. saj. Linna lähedal asub keskaegne Gelati klooster, mis on kantud UNESCO maailmapärandi nimekirja. Air Baltic avas 2017 otseliini Riist küsitavasse linna. Mis linn?
42. Ta on arvutiteadlane, sündinud 1966. Doktorikraadi kaitses 2002 Helsingi ülikoolis. Aastast 2007 on ta TÜ arvutiteaduse professor, kitsam eriala on bioinformaatika. Ta on olnud mitmete ettevõtete kaasasutaja, nt EGeen, Quretec, Keelevara. 2012 valiti ta Eesti Teaduste Akadeemia liikmeks. Ta on sage arvamused artiklite autor Postimehes. Saanud tunnustusena Valgetähe teenetemärgi. Kes?
43. Küsitav Kanada räppar (1986) andis 2010 välja oma debüütplaadi “Thank me later” ning plaat sai kohe plaatinaplaadiks. Väga edukas oli tal ka neljas album “Views” (2016), mis juhtis Billboardi edetabeleid järjest kaheksa nädalat olles lähedal kõigi aegade rekordi löömisele. Tema käes on ka kõigide aegade rekord laulude arvu poolest Billboardi edetabelis - tema lauludest on neid sinna jõudnud 154. Sama nime kannab ka üks tuntud inglise meresõitja. Kes?
44. See on putukate sugukond mardikaliste seltsist. Nad on sihvakad tumedakehalised ja liiguvad maapinnal kiiresti. Inglise keeles kutsutaksegi neid maapinna mardikateks. Eestis on neid kirjeldatud ligi 270 liiki. Suur hulk liike sugukonnast tarbib toiduks teisi putukaid olles asendamatud mahepõllumajanduses kahjurite hävitamisel. Elades erinevates kooslustes, reguleerivad nad taimtoiduliste putukate arvukust. Nad võivad teraviljapõllul hävitada olulise osa lehetäidest, rapsipõllul hukata arvestatava osa hiilamardika vastseist, vaarikaistanduses hävitada mulda nukkuma laskuvad vaarikamardika tõugud. Milline putukate sugukond?
45. Selle 1946 valminud kunstiteose kohta arvas Kaarel Ird, et kummitusena võikalt mõjuv dekadentslik maal on häbimärgistamist vääriv nõukogude kunsti moonutus. Kes on keda maalinud?

46. Selle jooksjaga olid mullustel kergejõustiku MM-võistlustel Londonis segased lood. 400 m finaaljooksu ühe favoriidina ei lubatud teda seal starti. Meest kahtlustati haigestumises kõhuviirusse. 200 meetri jooksus lasti tal eeljooks üksi pidada. Ta pääses edasi ja oli hiljem üks poolfinaalide kiiremaid. Finaaliks jõudu siiski nappis ja tuli leppida 6. kohaga. Edu korral finaalis lubas riigi president kuulutada selle päeva riigipühaks. Kes oli see jooksja ja mis riiki ta esindas?
47. Riigi pinnamoes on valdavad keskmiselt kõrged järskude nõlvadega pangasmäed. Riigi kõrgeim tipp on Golem Korab (2764 m) riigi läänepiiril. Mägesid eraldavad tektoonilised nõod ja sügavad orud, mis enamasti üles haritud. Riigi vappi ümbritsevad nisu-, tubaka- ja moonivihud, mida seob rahvusliku mustriaga lint. Vapi keskel asub tõusev päike koos erinevate maastikuelementidega. Riigi rahaühikuks on denaar. Olümpiamängudel on riigi sportlased võitnud senini ühe medali- pronksi vabamaadluses 2000 Sydneys Magomed Ibragimovi poolt. Mis riik?
48. Sündinud 1987 Antslas. Esimene kirjanduslik edu tuli 2010 kirjastuse „Tänapäev“ romaanivõistlusel III kohaga teose „Kaljud ja kameeleonid“ eest. 2015 järgnes I koht kirjanduskonkursil Bestseller põnevikuga „Seal, kus näkid laulavad“. Menukaks osutunud teos sai mullu järje - „Kuradil on lapse nägu“. 2016 sai ta Bernhard Kangro preemia ja 2018 Tammsaare nimelise lugejapreemia. Kes?
49. Küsitav oli nunn ja müstik (1098-1179), kes on tuntud mitmel elualal, eriti oma suurejooneliste nägemuste poolest. Ta kirjutas umbes 70 luuletust ja üheksa raamatut. Tähtsamad neist olid "Scivias", "Liber Vitae Meritorum", "De Operatione Dei". Heliloojana on talt säilinud umbes 70 gregooriuse koraali. Ta on tuntud ka botaaniku ning ravimtaimede kasutuselevõtjana. Eesti keeles ilmusid 2017 tema kirjad. Pühakuks kuulutati ta alles 2012. Kes?
50. Möödunud suve üheks tähtsündmuseks oli XII noorte laulu- ja tantsupidu „Mina jään“. Tuntud rahvatantsude kõrval oli ka palju uusi, mis esmakordselt kavas. Küsitava rahvatantsu on loonud Elo Unt 2015. aastal. Tantsu muusikalise tausta loovad rahvalaul „Näljapeks“ ja rahvaviis „Mihkli esimene polka“. Tantsuks on kindlasti vajalik igale rühmale käsitsi valmistatud suur nukk. Mis nime see tants kannab?

51. Šotimaa lääneranniku lähedal asuval Hebriidide saarestikku kuuluval Staffa saarel asub võimas basaltsammastest mereäärne koobas. Koopa avastas 1772 briti loodusteadlane Joseph Banks. Lainete murdumise hääli koopa suus andis saksa heliloojale Mendelssohnile inspiratsiooni, loomaks aastal 1832 oma avamängu „Hebriidid“, mida teatakse ka pealkirja all „...koobas“. Briti maalikunstnik Turner on koopast tuntud maali teinud, August Strindbergil on see näidendi „Unenäomäng“ tegevuskohaks. Ansambli Pink Floyd on samanimeline lugu. Mis nime see koobas kannab?
52. See on Florian Wahli juhitud neodekadentslik räppgrupp. Väidetavalt seitsmeliikmeline, aga neid ei ole nähtud kunagi kõiki koos esinemas. Grupi liikmete hulka kuuluvad näiteks Narco Tasane, OJ ja Hiiu Xpress. Grupi looming on põhimõtteliselt tänapäevane punk. Nende ülisüntetiline hip-hop mõjub äärmiselt ärritavalt. Bändi lüürika on ohtliku sisuga. Seda fakti kinnitavad juba nende lugude pealkirjad KaljulAIDS, Ligid, Lauluväljakul on pomm. Grupi motoks on „Taukar on m*nn“. Mis bänd?
53. Eesti edukaim sportlane viimastel talimängudel oli Saskia Alusalu, kes sai naiste kiiruisutamises ühistardiga sõidus 4. koha. Kes ja mis riigi esindaja tuli sellel alal aga olümpiavõitjaks? Lisame, et teise kuldmedali võitis küsitav nendelt mängudelt naiskondlikus jälitussõidus. Naiskonda kuulus ka tema õde, kes teenis kokku Koreast täiskomplekti medaleid.
54. See on taju fenomen, kus ühe meelega stimuleerimine viib teise meelega tahtmatu stimulatsioonini. Seda nähtust kirjeldatakse esimest korda 1812 ning seda esineb ca 4-5% elanikkonnast. Kõige levinum on värvide kuulmine - inimene tajub helisid värvidega. Samuti on levinud tähtede ja numbrite seostamine värvidega ning numbrite ruumiline tajumine. Mitmel tuntud heliloojal on esinenud sellist taju ning mõned on seda ka oma loomingus ära kasutanud. Kõige tuntum on ilmselt Olivier Messiaen, kes oma kompositsioonimeetodis seda taju ära kasutas. Millest jutt?
55. Kes on pildil olev Austraalia näitlejatar? Pälvis tänavu Oscari nominatsiooni iluuisutaja Tonya Hardingi kehastamise eest filmis „Mina, Tonya“.

56. Milline ühine nimi seob järgnevaid:

- * linn Norras, kus sõlmiti Rootsi-Norra relvarahu;
- * Eesti kunstnik, kes on illustreerinud inimese anatoomia õpiku kõrgkoolidele;
- * ameerika filminäitleja, kes on mänginud rohkeid auhindu saanud filmis „Ruut“;
- * 2018 Polyarc'i poolt väljalastud videomäng PlayStation 4-le;
- * Inglise endine vormelisõitja, saavutanud 16 etapivõitu.

57. See on taimeriigi suuremaid perekondi, sisaldades ligi 2160 liiki. Said oma ladinakeelse nime arst Euphorbuse järgi, kes ravis taimega Numiidia kuninga paisunud kõhtu. Võivad olla nii ühe-, kahe- kui mitmeaastased taimed ja sisaldavad mürgist piimmahla. Taime ülemised lehed võivad muuta värvi, tundudes nii hoopis kroonlehtedena. Taime viljad on kuprad. Eestis kasvab looduslikult kolm liiki harilik...(aedades laialt levinud umbrohi), soo- ja kibe.... Viimane on ohtlik invasiivtaim ka USA preeriates. Perekonna mitmed liigid on tuntud ilutaimedena. Mis taim?
58. Kirjanik on sündinud 1862 Sileesias toonases Preisi kuningriigis. Saavutas esmase tuntuse näidendiga „Enne päikesetõusu“. Eelnevalt oli ta liitunud Berliini teatriga „Vaba lava“, mille kavas olid vaid naturalistlikud näidendid. Näidendite kõrval asus kirjutama ka romaane. Neist suurima populaarsuse saavutas laevahukust kõnelev „Atlantis“, mis valmis kuu enne Titanicu hukkumist. Kirjanik pälvis elu jooksul palju ametlikke tunnustusi kuni Nobeli preemiani välja. Tänavu ilmus temalt eesti keeles novell „Fantoom“, mille põhjal on saksa legendaarne režissöör Friedrich Wilhelm Murnau teinud maailma tummfilmiklassikasse kuuluva filmi. Kes?
59. Nimetatud piirkonnas toimusid 1914-1915 I maailmasõjas verised lahingud Tsaari-Venemaa ja Saksamaa vägede vahel. Nende käigus praktiliselt purustati Vene 1. armee ja 2. armee. Venelaste kaotused olid nii suured, et peale neid lahinguid võttis tsaar Nikolai II vägede juhtimise idarindel enda kätte. Samas piirkonnas peeti 1410 ka ajalooline Grünwaldi lahing. Piirkonna asundustes on tänapäevalgi selle meenutuseks Grünwaldi nimelisi tänavaid. II maailmasõja aegu asus sellel alal Hitleri kurikuulus Hundikoobas, milles talle ka 1944 ebaõnnestunud atentaat tehti. Mis piirkond?
60. Kuulete „Aatomiku laulu“. Tegemist on väikese trikiga, kus salvestus on pandud kolmekordse kiirusega mängima. Kes on laulu autor (mängib antud loos ka klaverit) ning kes laulab? Mõlemad on Eesti hilisemal muusikamaastikul väga tuntud, tõsi küll, mitte lauljatena.